

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Mitä tutkimus sanoo kiusaamis- ja väkivaltailmiöstä?

Opetushallituksen Kiusaamisen ja väkivallan vastaisen työn
webinaarisarja
12.11.2025 klo 13-16

Esitys tallennetaan.
Osallistujien mikrofonit ja
kuvat on suljettu suuren
osallistujamäärän vuoksi.
Esityksen aikana voit esittää
kommentteja ja kysymyksiä
Q/A-palstan kautta.

Webinaarin ohjelma klo 12.00-16.00

- **Tervetuloa** *Opetusneuvos, yksikön päällikkö Laura Francke*
- **Lapsiin ja nuoriin kohdistuva kiusaaminen ja väkivalta ilmiönä**
Tutkimusprofessori Taina Laajasalo, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos
- **Väkivalta: riskit ja ennuste**
Tutkimuspäällikkö Marko Manninen, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos
- **Kiusaamiseen ja sen ehkäisyyn liittyvien arviointien ja kartoitusten tuloksia**
Asiantuntija Eve Markkanen, Turun yliopisto
Projektipäällikkö Kirsi Wiss, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos
Tiimipäällikkö Jenni Helenius, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos
- **Mikä tekee kiusaamiseen puuttumisen mallin tehokkaaksi**
Kehittämispäällikkö Piia Karjalainen, Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiö Itla
- **Päätöskoonti ja kysymyksiä Q/A-palstalta luennoitsijoille**
30/01/2026 | Opetushallitus
Opetusneuvokset Laura Francke ja Tanja Väänänen

Turvallisemman tilan periaatteet

- **Syrjinnästä vapaa alue:** Emme hyväksy syrjintää tai häirintää missään muodossa. Arvostamme kaikkia yhdenvertaisina ja kunnioitamme moninaisuutta.
- **Itsemäärittely- ja määrittelemättömyysoikeus:** Kunnioita jokaisen oikeutta määritellä tai olla määrittelemättä itsensä. Älä tee oletuksia kenenkään ominaisuuksista.
- **Hyväntahtoisuus:** On inhimillistä tehdä virheitä. Erehtyä saa, ja kysymällä asiat selviävät. Oletuksena on, että kaikki osallistuvat keskusteluun hyväntahtoisesti omista lähtökohdistaan.
- **Kunnioitus:** Jokaisella on oikeus omaan mielipiteeseensä ja velvollisuus kunnioittaa muiden mielipiteitä. Syrjivät asenteet eivät ole mielipiteitä.
- **Puheeksi ottaminen:** Ota asiat puheeksi. Itsestäänselvyyksiä ei ole olemassa. Opettele sekä antamaan että vastaanottamaan kunnioittavaa ja rakentavaa palautetta.
- **Tilan antaminen:** Anna tilaa toisille. Huolehdi että kaikki tulevat keskustelussa kuulluksi ja pääsevät osalliseksi.
- **Itsestä huolehtiminen:** Huolehdi omasta jaksamisestasi itsellesi sopivilla tavoilla!
- **Jos havaitset syrjintää, rasismia tai häirintää, puutu tilanteeseen.**

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Kiusaamisen ja väkivallan tunnistaminen, ennaltaehkäisy ja puuttuminen perusopetuksessa

Opetushallitus tekee laaja-alaista kiusaamisen ja väkivallan vastaista työtä perusopetuksessa

- **Kiusaamisen ja väkivallan vastaisen työn koonti ja nettisivujen päivitys:** Uudet Kiusaamisen ja väkivallan vastaisen työn tunnistaminen, ennaltaehkäisy ja puuttuminen nettisivut. Kaikki ilmiöt löytyvät nyt yhdestä paikasta.
- **Hankerahoitus** 4,8 miljoonalla: Rahoitettuja hankkeita on 37 ja niissä mukana 146 opetuksen järjestäjää eri puolilta Suomea. Kaikkien hyvinvointialueiden ja poliisipiirien alueilta on hanke ja 10 hankkeessa on kaksikielistä kehittämistyötä.
- **Koulutuskokonaisuus** hankkeiden ja kaikkien koulujen tueksi vuosina 2025 ja 2026. Webinaareja on sekä suomeksi että ruotsiksi ja ne kattavat monipuolisesti kiusaamisen ja väkivallan vastaista työtä ja siihen liittyviä ilmiöitä. Koulutusta on tunnistamiseen, ennaltaehkäisyyn ja puuttumiseen.

Koulutuswebinaarit

Syksy 2025

Kiusaamisen ja väkivallan vastaisen työn yleisistä kysymyksistä

- Turvallisuus on yhteistyötä ja yhteistä työtä (johdolle)
- Kiusaamisen ja väkivallan vastainen työ
- Mitä tiedämme kiusaamis- ja väkivaltailmiöstä
- Inklusiivinen toimintakulttuuri

Webinaareista tulee tallenteet ja esitysmateriaalit nettisivulle

[koulutuskokonaisuuden](#) alle. Kaikki

koulutuskokonaisuuden webinaarit ovat maksuttomia ja avoimia perusopetuksessa toimiville ja perusopetuksen kanssa yhteistyötä tekeville.

30/01/2026 | Opetushallitus

Vuosi 2026

Syventäviä koulutuksia

- Eri ilmiöihin ja kiusaamisen ja väkivallan vastaisen työn osa-alueisiin syventymistä
- Konkreettisia vinkkejä
- Aiheina esimerkiksi tunne- ja vuorovaikutustaidot sekä ristiriitatilanteiden ratkaisu, yhdenvertaisuus, syrjintä, rasismi, häirintä, rikollisuuden torjunta, kiusaaminen ja väkivalta digitaalisilla alustoilla, kurinpitokeinot, viranomaisyhteistyö, vanhempien kanssa tehtävä yhteistyö

Kevään 2026 webinaareista tiedotamme pian lisää.

Keväällä 2027 saadaan esille hankkeiden tuloksia.

Kiusaamisen ja väkivallan tunnistaminen, ennaltaehkäisy ja puuttuminen perusopetuksessa

Kiusaaminen ja väkivalta
sekä niiden tunnistaminen

Tällä sivulla esitellään kiusaamisen
ja väkivallan tunnistamista, ilmiöitä
ja käsitteitä.

Kiusaamisen ja väkivallan
ennaltaehkäisy

Tällä sivulla esitellään kiusaamisen
ja väkivallan ennaltaehkäisyä.

Kiusaamiseen ja väkivaltaan
puuttuminen

Tällä sivulla esitellään
kiusaamiseen ja väkivaltaan
puuttumista.

Katso materiaalit täältä: [Tunnistaminen](#), [Ennaltaehkäisy](#) ja [Puuttuminen](#)

Tunnistaminen

Tällä sivulla

- Johdanto kokonaisuuteen >
- Kiusaaminen ja väkivalta sekä niiden tunnistaminen >
- Kiusaamisen ja väkivallan käsitteitä ja ilmiöitä >**
- Kiusaaminen >
- Väkivalta >
- Netissä tapahtuva kiusaaminen ja väkivalta >
- Syrjintä >
- Syrjivä kiusaaminen >
- Häirintä >
- Seksuaalinen ja sukupuoleen perustuva häirintä >
- Rasismi >
- Haavoittuvassa asemassa olevat lapset ja nuoret >
- Yksinäisyys, ulkopuolisuus tai >

Kiusaamisen ja väkivallan käsitteitä ja ilmiöitä

Kiusaamiseen ja väkivaltaan liittyviä ilmiöitä esiintyy kouluajalla ja sen ulkopuolella.

- Kiusaaminen
- Väkivalta
- Nettikiusaaminen
- Syrjintä ja syrjivä kiusaaminen
- Häirintä
- Seksuaalinen ja sukupuoleen perustuva häirintä
- Rasismi
- Haavoittuvassa asemassa olevat lapset ja nuoret
- Yksinäisyys, ulkopuolisuus tai ryhmästä ulos sulkeminen
- Vaaralliset esineet ja aineet kouluissa
- Äkillinen väkivallan uhka
- Nuorisorikollisuus
- Nuorten jengirikollisuus
- Kunniaan liittyvä väkivalta ja rajoittaminen
- Naisiin kohdistuva väkivalta
- Väkivaltainen radikalisoituminen
- Ihmiskauppa
- Kiusaamiseen ja väkivaltaan liittyviä rikosnimikkeitä

Ennaltaehkäisy

- Koulun toimintakulttuuri ja osallisuuden vahvistaminen
- Kodin ja koulun yhteistyö
- Oppimisen ja koulunkäynnin tuki
- Opiskeluhoito ja oppilaiden hyvinvoinnin tukeminen
- Oppilaiden turvallisuusosaaminen
- Tunne- ja vuorovaikutustaidot
- Turvataidot
- Kiusaamisen, ja väkivallan vastaisen työn johtaminen
- Koulussa laadittavat suunnitelmat, ohjelmat ja menetelmät
- Koulun henkilöstön tehtävät ja vastuut
- Turvalliset siirtymät ja tietojen siirtäminen
- Roolit kiusaamisen ja väkivallan ennaltaehkäisyssä

Opettajat: Kaikkiin kiusaamisen ja väkivallan ilmiöihin puututaan

- välittömästi ja rohkeasti
- selvittämällä oppilaan tai oppilaiden sekä tarvittaessa koulun muun henkilöstön kanssa, mitä on tapahtunut
- järjestämällä oppilaskohtaisia ja ryhmäkohtaisia toimenpiteitä
- ilmoittamalla oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta kiusaamisesta ja väkivallasta epäillyn ja kohteena olevan huoltajalle
- tekemällä yhteistyötä huoltajien kanssa
- ohjaamalla opiskeluhuollon palveluihin
- käyttämällä tarvittaessa kasvatustalkustelua tai kurinpitokeinoja
- konsultoimalla lastensuojelua ja tekemällä lastensuojeluilmoitus, jos huoli herää alaikäisestä
- konsultoimalla poliisia ja tekemällä rikosilmoitus, jos epäilee rikosta
- ottamalla välittömästi yhteyttä hätänumeroon, jos kyse on akuutista tilanteesta
- huolehtimalla seurannan avulla, että kiusaaminen ja väkivalta ei jatku

